

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І
МИСТЕЦТВ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії

Ректор НАКККіМ

проф. Валерій Марченко

«25» 05

2026 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
(фахового іспиту)**

**для здобуття освітнього ступеня магістра
за спеціальністю за спеціальністю В5 Музичне мистецтво
освітньою програмою «Звукорежисура»
на основі НРК6, НРК7**

Ухвалено рішенням
приймальної комісії
від «22» 05 2026 р.
протокол № 3

Київ 2026

Програма вступного випробування за спеціальністю В5 «Музичне мистецтво», освітня програма «Звукорежисура» на здобуття освітнього ступеня магістр на основі НРК6, НРК7 / Укладачі: Белявіна Н. Д., Заслужений діяч мистецтв, професор, кандидат педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва; Дьяченко В. В., канд. мист., доцент кафедри музичного мистецтва. Київ: НАКККіМ, 2026 р., 21 с.

Програма призначена для вступників, які вступають до Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв для здобуття освітнього ступеня магістр на основі освітнього ступеня бакалавр (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст).

Програма містить пояснювальну записку, програму вступного випробування, приклади тестових завдань, критерії оцінювання знань вступників, список рекомендованої літератури.

ЗМІСТ

- 1. Пояснювальна записка**
- 2. Структура вступного випробування**
- 3. Практична складова**
 - Завдання та вимоги
 - Порядок подачі та іменування файлів
 - Оцінювання практичної частини
- 4. Співбесіда з фаху**
 - Мета та завдання співбесіди
 - Формат проведення та технічне забезпечення
 - Критерії оцінювання співбесіди
- 5. Тестування**
 - Мета та формат тестування
 - Зміст тестових завдань
 - Критерії оцінювання тестування
 - Приклади тестових завдань
- 6. Програма навчальних дисциплін (Теоретичні питання)**
 - Концертно-музична діяльність
 - Аналіз музичних творів
 - Звукорежисура
 - Теорія звуку та мистецькі технології
- 7. Критерії оцінювання вступників (загальні).**
- 8. Рекомендована література**
 - Основна література
 - Додаткова література
 - Іншомовні джерела

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до освітньої програми «Звукорежисура»

Фаховий іспит – це вступне випробування для осіб, що вступають на основі НРК6 або НРК7, яке оцінює їхню здатність засвоювати освітню програму другого рівня вищої освіти на основі раніше набутих компетентностей.

Мета іспиту – перевірити готовність вступника до навчання на другому (магістерському) рівні за спеціальністю В5 «Музичне мистецтво».

Для успішного здобуття загальних і спеціальних компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти для другого (магістерського) рівня спеціальності «Музичне мистецтво», вступники повинні продемонструвати професійні здібності, знання, уміння та навички, серед яких: «Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики / звукорежисерської практики обробки звуку».

Фаховий іспит є комплексним, включає теоретичну та практичну частини.

Мета вступного випробування:

- Відбір найбільш підготовлених, творчо обдарованих та мотивованих до навчання вступників, здатних до самостійної дослідницької та практичної діяльності у сфері музичної звукорежисури.

Завдання вступного випробування:

- Оцінка рівня фахової підготовки вступника, включаючи знання з історії та теорії музики, звукорежисури та звукових технологій, аналізу аудіовізуальних творів;

- Виявлення музичних здібностей, слуху, почуття ритму, виконавських навичок (володіння музичним інструментом або спів);

- Перевірка практичних навичок роботи зі звуковим обладнанням, програмним забезпеченням, уміння створювати та аналізувати музичний (аудіо) контент;
- Оцінка загального культурного рівня, ерудиції, комунікативних навичок, мотивації до навчання та професійної діяльності.

Структура вступного випробування:

- Практична складова (музичне виконання та аранжування/мікшування або озвучення) – 100 балів;
- Співбесіда з фаху (обговорення практичної роботи та загально-мистецька оцінка) — входить у загальну оцінку;
- Тестування (оцінка теоретичних знань) — 100 балів.

Максимальна сума балів за результати випробування — 200 балів.

Тривалість випробування:

- Співбесіда — до 40 хвилин;
- Тестування — 1 година 20 хвилин.

ПРАКТИЧНА СКЛАДОВА

Завдання:

Вступник має надати два практичні матеріали:

1. Виконання музичного твору:
 - Варіанти: спів під фонограму («мінус-1») або а капела; або гра на музичному інструменті (соло чи в супроводі);
 - Відео має тривати 3–7 хвилин;
 - Формат: mp4 або mov (роздільна здатність не менше 1280×720).

Рекомендований перелік творів для виконання

(Час виконання: 3–7 хвилин)

Варіант А: Вокальний твір (Естрадний / Джазовий напрям (на вибір)):

а) Сучасна інтерпретація української народної пісні: (напр. «Ой ходить сон» у джазовій чи лаунж-обробці). *Мета: показати творче переосмислення фольклору.*

б) Джазовий стандарт або Світовий хіт: (напр. «Autumn Leaves» Ж. Косма або «Feeling Good» Е. Ньюлі). *Мета: демонстрація ритмічної стійкості та артикуляції.*

Варіант Б: Інструментальне виконання (твір на вибір + гамма):

а) Гама на вибір вступника у різних варіантах, штрихах і темпах

б) Поліфонічний твір середньої складності: (напр. Й. С. Бах, ДТК 1-й том, Прелюдія та фуга до мінор або будь-яка Двоголосна інвенція). *Мета: показати розуміння голосоведіння та структури.*

с) Твір сучасного українського композитора або кіномузиканта: (напр. М. Скорик «Мелодія» або твори Є. Станковича). *Мета: демонстрація емоційності та роботи з динамічними відтінками.*

Варіант В: Власна композиція або аранжування складного твору.

а) Авторська п'єса або джазова транскрипція. *Мета: виявити індивідуальний творчий почерк.*

Методологічні рекомендації для підготовки відео:

- Якість звуку: Як майбутній магістр звукорежисури, ви повинні забезпечити високу якість запису (використання мікрофонів, правильне їх розсташування, відсутність спотворень тощо).

- Стилїстика: Обирайте твори, які ви зможете «захистити» на співбесіді з точки зору їхньої звукової архітектури.

- Хронометраж: Слідкуйте, щоб виступ не виходив за межі 7 хвилин.

2. Підтвердження звукорежисерських навичок: (на вибір вступника один із варіантів):

а) Відеозапис екрану процесу аранжування або мікшування музичного проєкту з поясненням дій;

б) Або відеофіксація озвучення музичного колективу (живий концерт, репетиція, студійна сесія) з поясненням здійснених звукорежисерських рішень.

Обов'язкові додатки:

- Аудіофайли результату роботи (формат .wav 24 bit 44100 Hz).

Подача матеріалів:

- Усі файли (відео + аудіо) завантажуються на хмарний сервіс, наприклад Google drive, до папок і файлів відкривається доступ за посиланням, а самі посилання надсилаються на електронну адресу vdiachenko@dakkkim.edu.ua не пізніше, ніж за 3 дні до дати іспиту.

- **Іменування файлів:**

дата складання іспиту + ПІБ вступника
(наприклад: 14.07.25_Гуцал_Василь_виконання;
14.07.25_Петренко_Василь_мікшування).

Оцінювання практичної складової:

- Виконання музичного твору — до 50 балів;
- Звукорежисерська робота (аранжування / мікшування / озвучення колективу) — до 50 балів.

Загальна максимальна кількість балів за практичну складову – 100 балів.

Невиконання хоча б одного з завдань практичної складової є підставою для недопуску вступника до співбесіди та тестування.

СПІВБЕСІДА З ФАХУ

Співбесіда з фаху є важливою складовою вступного випробування, яка спрямована на комплексну оцінку професійних, творчих і загальнокультурних компетентностей вступника. Її мета – перевірити здатність вступника до самостійної дослідницької та практичної діяльності у сфері звукорежисури, а також оцінити його мотивацію, ерудицію та комунікативні навички.

Завдання співбесіди:

1. Оцінка загальнокультурного та загальномистецького рівня:
 - Вступник має продемонструвати знання з історії та теорії музики, сучасних тенденцій аудіовізуального мистецтва, а також орієнтування в основній проблематиці звукорежисури.
 - Очікується вміння аналізувати аудіовізуальні твори, використовуючи відповідну професійну термінологію.

2. Обговорення практичної роботи:

- Вступник презентує та пояснює подані на іспит матеріали (виконання музичного твору та звукорежисерську роботу), розкриваючи технічні, творчі та художні аспекти своєї діяльності.
- Комісія може попросити продемонструвати процес створення проєкту (наприклад, аранжування чи мікшування) на ноутбучі, який вступник приносить із собою.

3. Перевірка звукорежисерських компетентностей:

- Вступник має показати знання сучасних звукорежисерських технологій, програмного забезпечення та обладнання.
- Можуть бути запропоновані додаткові завдання, наприклад:
 - Виконання експрес-завдань з аранжування або мікшування.
 - Аналіз звукової доріжки чи аудіовізуального фрагмента з поясненням технічних рішень.
 - Обґрунтування вибору звукорежисерських підходів у конкретному проєкті.

4. Оцінка творчих здібностей і креативності:

- Вступник має продемонструвати здатність генерувати оригінальні ідеї, пропонувати нестандартні рішення в звукорежисурі та обґрунтовувати їх.
- Комісія оцінює рівень мотивації до професійного розвитку та розуміння вступником власних кар'єрних цілей у сфері звукорежисури.

Тривалість: до 40 хвилин.

Формат проведення:

- Співбесіда проходить у форматі діалогу з екзаменаційною

комісією.

- Вступник відповідає на запитання, презентує власні проєкти та, за потреби, виконує додаткові практичні завдання.
- Технічні засоби (ноутбук, програмне забезпечення) для демонстрації проєктів забезпечує вступник.

Критерії оцінювання:

- Глибина знань з історії, теорії музики та звукорежисури – до 20 балів.
- Якість аналізу та презентації практичних робіт – до 20 балів.
- Рівень володіння професійними навичками та технологіями – до 20 балів.
- Творчий підхід, креативність і мотивація – до 20 балів.
- Комунікативні навички, ерудиція та загальнокультурний рівень – до 20 балів.

Загальна оцінка: Результат співбесіди (100 балів) враховується у загальному балі за вступне випробування (максимум 200 балів, разом із практичною складовою та тестуванням).

Додаткові вимоги:

- Вступник має бути готовим до оперативного виконання завдань, пов'язаних із практичними аспектами звукорежисури, та чітко пояснювати свої дії.
- У разі невідповідності поданих матеріалів вимогам або низької якості практичної роботи вступник може бути не допущений до співбесіди.

Примітка: Співбесіда є не лише перевіркою знань і навичок, але й можливістю для вступника продемонструвати свою індивідуальність, творчий потенціал і готовність до навчання на магістерській програмі «Звукорежисура».

ТЕСТУВАННЯ

Тестування є невід'ємною частиною вступного випробування, спрямованою на оцінку теоретичних знань вступника з освітніх компонентів професійно-практичної підготовки, необхідних для формування професійного світогляду та виконання функцій у сфері звукорежисури. Воно охоплює ключові аспекти музичного мистецтва, аналізу аудіовізуальних творів, мистецтва звукорежисури та технологій виконавства в наукових дослідженнях.

Мета тестування:

- Перевірити глибину знань з історії, теорії музики та звукорежисури.
- Оцінити вміння аналізувати аудіовізуальні твори та застосовувати професійну термінологію.
- Визначити рівень розуміння сучасних технологій і проблематики галузі.

Завдання тестування:

- Оцінка знань з історичних і теоретичних аспектів музичного мистецтва, включаючи етапи розвитку європейської та української музики.
- Перевірка розуміння структури музичних форм, принципів аналізу аудіовізуальних творів і звукорежисерських технік.
- Виявлення компетентностей у використанні сучасних технологій звукозапису, обробки звуку та виконавських практик.

Формат і тривалість:

- Тестування проводиться у письмовій або електронній формі (за рішенням приймальної комісії).

- Тривалість: 1 година 20 хвилин.
- Тест складається з запитань закритого типу (вибір правильної відповіді) та відкритих (короткі письмові відповіді, аналіз).

Зміст тесту:

1. Концертно-музична діяльність:
2. Аналіз аудіовізуальних творів:
3. Мистецтво звукорежисури:
4. Технології виконавства в наукових дослідженнях:

Приклади тестових завдань:

1. Який український композитор є автором фольк-опери «Квіт папороті»? а) Л. Дичко; б) Л. Грабовський; в) Є. Станкович.
2. До якого жанру належить твір «Пори року» А. Вівальді? а) опера; б) романс; в) концерт.
3. Який звуковий ефект належить до частотної обробки? а) ревербератор; б) еквалайзер; в) компресор; г) енхансер.
4. Який звуковий тракт поєднаний правильно? а) мікрофон - підсилювач - мікшерний пульти - процесор ефектів - кросовер - акустичні системи; б) мікрофон - мікшерний пульти - процесор ефектів - підсилювач - кросовер - акустичні системи.
5. Що таке MIDI? а) набір команд для управління електронними інструментами; б) спеціальні звуки для відтворення нот; в) формат для комп'ютерного написання музики.

Критерії оцінювання:

- Глибина знань з історії, теорії музики та звукорежисури – до 25 балів.
- Вміння аналізувати аудіовізуальні твори та застосовувати термінологію – до 25 балів.
- Розуміння сучасних технологій і проблематики галузі – до 25 балів.
- Логічність, точність і структурованість відповідей – до 25 балів.
- Максимальна оцінка за тестування: 100 балів.

Загальна оцінка: Результат тестування враховується у загальному балі за вступне випробування (максимум 200 балів, разом із практичною складовою та співбесідою).

Додаткові вимоги:

- Вступник має продемонструвати системне розуміння матеріалу, чіткість у викладі та правильне використання професійної термінології.
- Помилки в термінології або значні прогалини в знаннях можуть суттєво знизити оцінку.

Примітка: Тестування оцінює не лише теоретичну підготовку, але й аналітичні здібності, що є критично важливими для навчання на магістерській програмі «Звукорежисура». Воно допомагає визначити готовність вступника до професійної діяльності в аудіовізуальній сфері.

ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. Який український композитор є автором фольк-опери «Квіт папороті»:

- а) Л. Дичко;

б) Л. Грабовський; в) Є. Станкович.

2. До якого жанру належить твір «Пори року» А. Вівальді:

- а) опера;
- б) романс;
- в) концерт.

3. Скільки груп утворюється в розмірі 12/8?

а) дві групи по шість восьмих; б) три групи по чотири восьмі; в) чотири групи по три восьмі.

4. Романтизм як ідейний рух у літературі й мистецтві виник у Німеччині, Великій Британії й Франції:

- а) XXI ст.;
- б) XX ст.;
- в) наприкінці XVIII ст.

5. Провідна роль у вокальній музиці належить:

- а) мелодії;
- б) ритму;
- в) супроводу.

6. Який із звукових ефектів належить до частотної обробки?

- А) ревербератор;
- Б) еквалайзер;
- В) компресор;
- Г) енхансер.

7. Який звуковий тракт поєднаний правильно?

А) мікрофон - підсилювач - мікшерний пульт - процесор ефектів - кросовер - акустичні системи;

Б) мікрофон - мікшерний пульт - підсилювач - процесор ефектів - кросовер - акустичні системи;

В) мікрофон - мікшерний пульт - процесор ефектів - підсилювач - кросовер - акустичні системи;

Г) мікрофон - мікшерний пульт - процесор ефектів - кросовер - підсилювач - акустичні системи.

8. Який із пристроїв не належить до динамічної обробки звуку?

А) компресор;

Б) лімітер;

В) максимайзер; Г) депопер.

9. Який концертний комплекс застосовується для озвучення відкритих майданчиків?

А) мобільний;

Б) малий;

В) середній;

Г) великий/

10. Що таке MIDI (Musical Instrument Digital Interface)?

А) набір команд для управління електронними музичними інструментами; Б) спеціальні звуки для відтворення нот;

В) знаки реєстрації музичної інформації;

Г) формат для комп'ютерного написання музики.

11. Яка з комп'ютерних програм не є звуковим редактором?

А) Cubase;

Б) Nuendo;

В) Altiverb;

Г) ProTools.

12. В яких випадках не використовується Аух мікшерного пульта?

А) для виведення звукової інформації на монітори;

- Б) для під'єднання пристроїв звукової обробки до мікшерного пульта;
- В) для з'єднання із підсилювачем; Г) для підключення мікрофонів.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН КОНЦЕРТНО МУЗИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ.

Музичне мистецтво античного світу. Шляхи розвитку середньовічного мистецтва. Богослужбова та світська музика Середньовіччя. Вокальні та інструментальні жанри музики доби Відродження.

Інструментальна музика бароко: національні школи, музичні жанри. Світська та духовна музика доби бароко. Барокова опера Італії та Франції. Творчість Й. С. Баха та Г. Ф. Генделя.

Віденський класицизм. Становлення жанру класичної симфонії та сонати. Творчість Й. Гайдна, В. А. Моцарта, Л. Бетховена. Оперна реформа К. В. Глюка та В. А. Моцарта.

Місце романтизму в історії музичного мистецтва. Основні риси музичного романтизму, його філософсько-естетична основа. Новий тип особистості художника, нові теми і образи, новизна засобів виразності. Провідні музичні жанри. Творчість Ф. Мендельсона, К. М. Вебера, Ф. Шуберта, Ф. Шопена, Р. Шумана, Г. Берліоза, Ф. Ліста, Й. Брамса. Оперна творчість Р. Вагнера, Дж. Верді, Ж. Бізе. Композитори національних музичних шкіл. Музична культура Європи кінця ХІХ - початку ХХ ст.

Стильова палітра музики першої половини ХХ ст.: імпресіонізм, експресіонізм, фольклоризм, неокласицизм. Атональна музика та додекафонія. Постмодернізм у музичному мистецтві. Розгерметизація музичної культури у другій половині ХХ ст. Театр (ритуальне дійство) та музика. Вплив неєвропейських музичних культур на композиторську творчість другої половині ХХ ст. Сонористика та алеаторика. Полістилістика. Мінімалізм. Електронна музика.

Основні етапи розвитку української музичної культури від найдавніших часів до І половини ХVІІІ ст. Форми існування музики в епоху Київської Русі: народне мистецтво, музика княжого двору (скомороше мистецтво, військова

музика). Українська церковна монодія: естетика, жанри, музичний стиль.

Українське музичне бароко. Становлення та розвиток партесного багатоголосся. Український музичний класицизм. Хоровий концерт II пол. XVIII ст.: музична естетика, жанрові особливості, музичний стиль.

Український музичний романтизм. Естетичні принципи, стильові орієнтири, жанрова палітра. Провідна роль М. В. Лисенка як фундатора української класичної музики. Музика кінця XIX - початку XX ст. Тематика, жанри, образні сфери, стильова палітра.

Українська музика періоду національного відродження (1920-ті – початок 1930-х рр.). Становлення сучасної української симфонічної музики. Творчість Л. М. Ревуцького та Б. М. Лятошинського. Українське музичне мистецтво соцреалізму (1940-ві - 1950-ті рр.). Українське музичне мистецтво 1960-х - 1980-х рр. Творчість Л. Колодуба, М. Скорика, Є. Станковича, Л. Дичко, І. Карабиця як представників «нової фольклорної хвилі». Неокласичні тенденції у творчості М. Скорика, Є. Станковича, І. Карабиця.

Музичне мистецтво України доби незалежності. Сучасні українські композиторські школи: київська, львівська, одеська, харківська. Фестивалі сучасної академічної музики.

АНАЛІЗ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ

Загальне поняття і визначення мелодії. Висотна й часова складові мелодії. Жанрові властивості мелодії. Форми мелодичного руху. Фраза, мотив, інтонація. Мелізми в музиці.

Поняття «період», «речення», Найбільш типові структури періоду. Поняття «каденція», «цезура». Види каденцій. Виразове значення, метричні умови використання та функціональні особливості кадансового квартсекстакорду в гармонії.

Проста та розвинута одночастинна форма. Період. Вільна форма. Проста двочастинна та проста тричастинна форми та їх структурні різновиди. Типи реприз у простій тричастинній формі. Вступ як тематична та фактурна

підготовка основної теми. Кода та її роль в драматургії твору. Передумови виникнення, основні етапи виникнення простих форм та типові випадки їх використання.

Складна тричастинна та складна двочастинна форма: структурні різновиди, передумови виникнення та особливості використання. Старосонатна форма як окремий варіант складної двочастинної форми.

Класифікація вокальних форм. Часова метроритмічна організація тексту, його структура. Принципи художнього співвідношення поетичного та музичного текстів.

Поняття та характерні особливості варіаційної форми. Тема у варіаційній формі, її типові властивості. Засоби варіювання. Класифікація та історичні типи варіаційних форм. Методи поєднання варіацій у цілісний цикл.

Рондо як жанр та як музична форма. Структура та назви частин форми. Тональні закономірності форми. Основні історичні типи форми. Рондо у творчості французьких композиторів-клавесиністів. Особливості рондо у творчості віденських класиків. Посткласичне рондо. Рондо в музиці ХХ століття. Рондоподібні форми. Рондо у вокальній музиці.

Місце сонатної форми серед інших форм. Основа сонатної драматургії, діалектичний характер форми. Розмежування понять «соната», «сонатне allegro», «сонатна форма». Термін «партія». Характеристика загального ходу розвитку в сонатній формі. Вступ. Експозиція та її будова. Розробка. Реприза. Кода. Історичний розвиток сонатної форми. Різновиди сонатної форми та їх структурні особливості. Рондо-соната.

Поняття циклічної форми. Типи інструментальних та вокально-інструментальних циклів. Тематичний зв'язок частин. Лейтмотив. Роль музики в різноманітних синтетичних жанрах мистецтва. Опера, її жанрові особливості. Загальні закономірності драматургії опери. Складові оперного спектаклю. Оперета. Мюзикл. Рок-опера. Балет. Традиційні форми класичного балету.

ЗВУКОРЕЖИСУРА

Концептуальні основи філософії техніки. Технології у мистецтві і технічні мистецтва. Техніка як фактор смислопородження. Техніка і міф. Введення до медіалогії і теорії комунікації. Медіа-культура. Інтерпретація та інтертекстуальність. Введення до некласичної естетики. Дизайн як художня практика.

Звукова та музична культури: концептуальні протиріччя. Масове та елітарне у звуковій культурі. Звукорежисер як суб'єкт культури. Знаково-символічна реальність звукової культури.

Музична індустрія як феномен сучасності. Фонографія і медіа-архів. Теорія інтонаційно-звукового середовища. Семіотика звуку. Тембровий простір як структурна модель звукового середовища. Екологія звуку.

Історія становлення професії звукорежисера. Звукорежисура і саунд-дизайн. Звукорежисер як інтерпретатор музичного тексту і дизайнер віртуального звукового простору. Імплицитні та експліцитні дискурсивні практики у музичній індустрії. Свобода творчості звукорежисера.

Сфера професійної компетенції і відповідальності звукорежисера.

Специфіка роботи у колективі і професійна етика.

Звукорежисура як комерційна діяльність. Студія звукозапису як мета-інструмент фонографії і головний виробничий об'єкт аудіо-індустрії. Нормативно-правові акти, які регулюють діяльність звукорежисера. Проблеми авторського права у звукорежисурі і суміжних сферах.

Звуковий образ і його структура. «Якість звуку» як об'єкт специфічного дискурсу. Об'єктивні та суб'єктивні критерії оцінки якості фонограм. Методологія аналізу фонограм. Технологічні стандарти звукорежисури.

«Саунд» як інтегральна стильова характеристика звукового образу.

Індивідуальний стиль звукорежисера. Історичні та регіональні традиції і школи.

«Горизонталь» та «вертикаль» звукової композиції. Віртуальний

звуковий простір. Плани вираження змісту. Засоби виразності у творчості звукорежисера. Симуляційний та імітативний естетичні напрями звукорежисури. Технічний детермінізм виражальних засобів звукозапису. Ефекти обробки і трансформації звуку: естетико-технічні кореляції.

Семантика тембру у різних музичних стилях. Трансформація і модифікація звукових об'єктів. Аудіовізуальні взаємодії.

ТЕОРІЯ ЗВУКУ ТА МИСТЕЦЬКІ ТЕХНОЛОГІЇ

Тембр і звуковий синтез. Що таке тембр і як його змінюють у нестандартних інструментах? Що таке фрактальний звуковий синтез і чим він відрізняється від субтрактивного? Як працює субтрактивний синтез звуку? Як цифрові ефекти (delay, flanger, phaser) впливають на тембр? Як працює модель FM-синтезу в звуковій карті? Які методи розширення діапазону струнних інструментів існують?

MIDI-технології. Які типи MIDI-повідомлень існують і для чого вони потрібні? Як побудовані MIDI-файли та що таке MIDI-секвенція? Що означає «багатотембровість» у MIDI-інтерфейсі? Що таке MIDI-канали і навіщо їх розподіляють? Які основні компоненти MIDI-інтерфейсу і як вони з'єднуються? Які різновиди роз'ємів для MIDI-пристроїв бувають на звуковій карті? За допомогою яких програм тренують сольфеджіо з MIDI-грами?

Акустика та звукозапис. Які основні характеристики звукової хвилі слід знати звукорежисеру? Що таке стоячі хвилі і чому вони важливі в акустиці приміщень? Які види приміщень найбільше впливають на реверберацію? Як впливає акустика приміщення на звукозапис і його ефекти? Які переваги й недоліки аналогового та цифрового запису? Що таке динаміка звуку і як її коректувати в міксі? Яке значення має сила звуку та гучність, і в яких одиницях їх вимірюють? Що таке октава, декада і цент у частотних інтервалах?

Еквалайзери й звукові ефекти. Для чого використовується еквалайзер і як він працює? Які класи фільтрів використовуються в аудіо-EQ? Що таке реверберація та мульти-ехо, і в чому їхня різниця? Як працює модуль

динамічної компресії в аудіообробці? Як семпсування та звукові петлі змінюють сучасний музичний стиль? Як електронна імітація інструментів змінює традиційне виконання?

Музично-інформаційні технології та програми. Який склад музично-інформаційних технологій і як вони пов'язані з гармонією? Які класифікації музичних програм існують і для чого вони призначені? Як встановити й налаштувати драйвер звукової карти на ПК? Які елементи складають типову професійну звукову карту? Які існують класи звукових карт (аматорські/професійні)? Що таке цифрово-аналоговий перетворювач (ЦАП/АДП) у звуковій карті? Що таке General MIDI і чим він відрізняється від Extended General XG? Як працювати з GS та XG?

Сольфеджіо та навчальні системи. Що вивчає сольфеджіо і які вправи до нього належать? Що таке самоналагоджувальна система для навчання сольфеджіо?

Мікрофони та їх характеристики. Що таке мікрофон і як він перетворює звукові коливання в електричні? Як залежність чутливості мікрофона від кута приходу звуку (діаграма спрямованості) впливає на запис? Для яких задач використовують мікрофон-пушку, динамічний та петличний мікрофони? З якою метою застосовують «гусячі шийки» (gooseneck) в конференц-системах і talk-back?

Побудова та комутація сигналів. Як працює мікшерний пульти: які органи керування (Trim/Gain, AUX, Pan) відповідають за чутливість, відсилання та панораму сигналу? Як зміниться рівень гучності монофонічного сигналу при його складанні в протифазі на двох каналах? Які напрямки діяльності звукорежисера можна виділити за видами мистецтв (кіно, театр, студія, концерт)?

Вимірювання та стандарти. Що таке сила звуку та гучність, і в яких одиницях їх вимірюють? Що означає частотний інтервал «октава», «декада» та «цент»? Який повний частотний діапазон акустичної гітари разом із обертонами? Який повний частотний діапазон контрабасу разом із обертонами? Який стандарт Compact Disc Digital Audio (Red Book) і коли він був

запроваджений?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНИКІВ

(загальні).

1. Знання вступника, виявлені під час комплексного вступного випробування (практична робота, співбесіда, тестування), оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів.

2. Предметно-екзаменаційна комісія оцінює рівень підготовки вступника за такими критеріями:

Рівень	Бали	Характеристика знань, вмінь та виконавських навичок вступника
Незадовільно	1-99	Вступник демонструє фрагментарні знання на рівні елементарних понять. Не володіє базовим ПЗ (DAW). Практичне завдання виконано з грубими помилками (естетика, музичний баланс, вади мікшування, спотворення). Виконавська підготовка: відсутність елементарних навичок гри або співу; грубі порушення інтонації та ритму, що унеможлиблює професійну роботу зі звуком.
Задовільно	100-134	Вступник володіє основами теорії поверхово. Демонструє базові навички запису, але не розуміє взаємозв'язку між музичним мисленням та технологією. Практичне завдання виконано на мінімальному рівні. Виконавська підготовка: володіє інструментом/голосом на початковому рівні; виконання технічно обмежене, маловиразне, зі значними огріхами в артикуляції та стилістиці.

Добре	135-176	<p>Вступник впевнено орієнтується в матеріалі. Практична робота виконана технічно правильно (баланс, частотна обробка), зберігаються естетика та закони мікшування.</p> <p>Виконавська підготовка: музичне виконання відзначається чистотою інтонування, ритмічною стійкістю та розумінням форми твору; продемонстровано здатність до адекватної передачі музичного тексту.</p>
Відмінно	177-200	<p>Вступник виявляє глибокі системні знання та творчий підхід. Володіє технологіями зведення та мастерингу на високому рівні. Здатний до аналізу драматургії звуку.</p> <p>Виконавська підготовка: висока майстерність володіння інструментом/голосом; виконання вирізняється артистизмом, художньою цілісністю, досконалим відчуттям тембральної палітри та стильових особливостей твору.</p>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Ананьєв А. Б. Акустика для звукорежисерів : навч. посіб. Київ : Фенікс, 2012. 220 с.
2. Ананьєв А. Б. Елементи музичної акустики : навч. посіб. Київ : Фенікс, 2008. 224 с. : іл.
3. Ананьєв А. Б., Барба І. Д. Кілька слів про звукорежисуру : навч. посіб. / за ред. А. Б. Ананьєва. Київ, 2013. 32 с.
4. Ананьєв А. Б. Путівник по посібниках для звукорежисерів. Версія 2017.04
: навч. посіб. Київ, 2017. 9 с.
5. Белявіна Н. Д. Методологія та методика викладання фахових мистецьких дисциплін : підручник. Київ : НАКККіМ, 2019. 280 с.
6. Основи звукорежисури : навч. посіб. Ч. I / Н. Д. Белявіна, В. Ф. Белявін, Н. Л. Бондарець, В. В. Дьяченко ; за ред. Н. Д. Белявіної. Київ : НАКККіМ, 2011. 81 с.
7. Грищенко В. І. Мультимедійні технології : підручник. Київ : НАКККіМ, 2022. 500 с.
8. Дьяченко В. В. Робоча програма навчальної дисципліни «Звукорежисура». Освітня програма «Звукорежисура». Спеціальність: В5 «Музичне мистецтво». Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво». Перший рівень вищої освіти (бакалавр). Київ : НАКККіМ, 2025. 137 с.
9. Дьяченко В. В. Робоча програма навчальної дисципліни «Мистецтво звукорежисури». Освітня програма «Звукорежисура». Спеціальність: В5 «Музичне мистецтво». Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво». Другий рівень вищої освіти (магістр). Київ : НАКККіМ, 2025. 41 с.
10. Корній Л. Історія української музики. Ч. 1 : (від найдавніших часів до середини XVIII ст.). Київ ; Харків ; Нью-Йорк : Вид-во М. П. Коць, 1996. 314 с.
11. Корній Л. Історія української музики. Ч. 2 : (друга половина XVIII

ст.). Київ ; Харків ; Нью-Йорк : Вид-во М. П. Коць, 1998. 388 с.

12. Корній Л. Історія української музики. Ч. 3 : (XIX ст.). Київ ; Харків ; Нью-Йорк : Вид-во М. П. Коць, 2001. 408 с.

13. Мащенко І. Г. Термінологічний словник: телебачення, радіомовлення, кіно, відео, аудіо : енциклопедія електронних мас-медіа. Запоріжжя : Дике поле, 2006. 350 с.

14. Муха А. І. Композитори України та української діаспори : довідник. Київ: Муз. Україна, 2004. 351 с.

Додаткова література

15. Пройдаков Е. М., Теплицький Л. А. Англо-український тлумачний словник з обчислювальної техніки, Інтернету та програмування. Київ : Софт-Прес, 2005. 223 с.

16. Рязанцев Л. В. Звукорежисура : навч. посіб. Київ : ДАКККіМ, 2009. 144 с.

17. Шип С. В. Музична форма від звуку до стилю : навч. посіб. Київ : Заповіт, 1998. 368 с.

18. Юцевич Ю. Є. Музика : словник-довідник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2003. 220 с.

Іншомовні джерела

19. Collins K. *Playing with Sound: A Theory of Interacting with Sound and Music in Video Games*. Cambridge, MA : MIT Press, 2013. 199 p.

20. Gibson D. *The Art of Mixing: A Visual Guide to Recording, Engineering, and Production*. 1st ed. New York, NY : Routledge, 2018. 266 p.

21. Gibson D. *The Art of Mixing: A Visual Guide to Recording, Engineering, and Production*. 2nd ed. Boston, MA : Artistpro, 2005. 275 p.

22. Griffiths P. *A Concise History of Western Music*. 1st ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2009. 934 p.

23. Izhaki R. *Mixing Audio: Concepts, Practices, and Tools*. 3rd ed. London : Routledge, 2017. 600 p.

24. Katz B. *Mastering Audio: The Art and the Science*. 3rd ed. Burlington, MA : Focal Press, 2014. 408 p.
25. Leppert R. *Aesthetic Technologies of Modernity, Subjectivity, and Nature: Opera, Orchestra, Phonograph, Film*. Oakland : University of California Press, 2015. 369 p.
26. Owsinski B. *The Mixing Engineer's Handbook*. 3rd ed. Boston, MA : Cengage Learning PTR, 2013. 294 p.
27. Savage S. *Mixing and Mastering in the Box: The Guide to Making Great Mixes and Final Masters on Your Computer*. Oxford : Oxford University Press, 2014. 288 p.
28. Slaton S. *Mixing a Musical: Broadway Theatrical Sound Techniques*. 1st ed. Boston, MA : Focal Press, 2011. 312 p.
29. *Sound for Film and Television*. 3rd ed. Burlington, MA : Focal Press, 2010. 262 p.
30. Viers R. *The Location Sound Bible: How to Record Professional Dialog for Film and TV*. Studio City, CA : Michael Wiese Productions, 2012. 354 p.